

SØNDAGENS TEKST:

Så tog Jesus brødene, takkede og delte
ud til dem, der sad der; på samme måde
også af fiskene, så meget de ville have.
Johannes 6,1-15 >>>

UGENS SALME:

Herren god, som uden grænser
DDS 179 >>>

Noget af en trosbekendelse!

Share |

ANMELDELSE: Organist Kevin Edelvang var med, da en dansk messe ved digteren Ursula Andkjær Olsen og komponisten Christian Hildebrandt i sidste uge blev uropført i Enghave Kirke

Scenen er sat med de naive børnemalerier på altervæggen i Enghave kirke: Jorden og solen synes at være gennemgående temaer. Det bliver de også i aftenens hovedstykke: "Forvaltere af den solbeskinnede virkelighed – en messe til det skabte". Messens ord er skrevet af digteren Ursula Andkjær Olsen og musikken af komponisten Christian Hildebrandt.

Messeleddene er en spadseretur

Digteren Ursula Andkjær Olsen er ikke naiv; hun lader bare som om. Messens tekst er en helt fri parafrase over romermessens klassiske led samt introitus og exitus. Hvor de to sidstnævnte satsers tekster nærmest står som en selvformaning, er de klassiske messeled blevet en spadseretur – eller måske bare en væren – i naturen, hvor digteren i sit ophold nyrer lidt på de gamle tekster.

"Jeg synger KYRIE/jeg synger KYRIE, CHRISTE ELEISON, gamle ord på nye/synger, skinner, nyere læber", lyder teksten. Og sådan er det hele vejen igennem. Men hvor den kirkeligt velfunderede måske først lader sig anstrenge af den tilsyneladende lemfældige omgang med de oldgamle tekster, så måtte undertegnede stivstikker alligevel overgive sig. Andkjær Olsen er på en gang meget langt væk fra sit forlæg, men har også fat om det med både friskhed og overskud: "Jeg tror, at/den der glatter læberne ud er/den der glatter den sol- og månebeskinnedes glatte blomster ud så/altting skinner. Jeg synger/CREDO." Det er da noget af en trosbekendelse!

Polyfoni i bedste kirkestil

De nye tekster er sat i musik af Christian Hildebrandt, der har taget udgangspunkt i teksternes blanding af gammelt og nyt: Snart høres gregoriansk messesang, snart polyfoni i bedste kirkestil, ja, selv Mendelssohn kiggede vist forbi. Alt dette dog overvejende omkranset af et mere nutidigt tonesprog.

Overgangene mellem de forskellige stilarter er aldeles ubesværet – og enkelte gange blandes de endda sammen, som i den smukke "Sanctus & Benedictus", hvor digterens tekst dikterer et staccato: Himlen er blå, grå, grøn, gul, rød. De mange farver springer dristigt, som et fyrværkeri, op af den latinske tekst, som ligger roligt nedenunder, harmoniseret i bedste kirkestil.

Eftertæksomheden er i højsædet

Besætningen er blandet kor, messingkvartet og orgel. Instrumenterne får dog aldrig lov til at dominere: De lægger sig pænt i baggrunden, og der er ingen spræl. Orglets mægtige stemmer må dy sig, og messingkvartetten spiller en nærmest koral rolle. Der er heller ikke de store dramatiske virkemidler i kompositionen. Det er lidt "midt imellem" hele vejen, både tempomæssigt og dynamisk. Dette skyldes formentlig en besindelse på den tidlige musiktradition, messen er født i og med. Og bare fordi, de seneste 500 års komponister åbner Gloria-satsen med en fanfare, behøver man jo ikke gøre det i dag. Her er eftertæksomheden i højsædet.

Piano-spillende messingkvartet

De medvirkende gør det glimrende. Koret har en ung, slank klang med diskanten i fokus og en god kontakt med dirigenten. Organist Karsten Jensen spiller dejligt og har fin, subtil fornemmelse for at tilsætte varierede orgelklange til værket. At være en piano-spillende messingkvartet er altid en udfordring, som her blev løst tilfredsstillende. Kun ganske få steder, faldt orgel, kor og kvartet lidt fra hinanden – det er altid svært at have organisten med fra det fjerne pulpitur via kamera!

Et tyngdefyldt skelet

En stor tilfredsstillelse var det også, at man fik lov at være til gudstjeneste. Hovedværket lå på messeleddenes faste pladser som et tyngdefyldt skelet bag salmer, læsninger, prædikener (ja, arrangement var tungt besat med gejstlige!) og liturgi med nadveren som naturlig kulmination og med den rigtige rækkefølge: Indstiftelsesord, Fadervor, Agnus Dei – smukt! Man havde åbenbart fundet det nødvendigt at dublere Andkjær Olsens trosbekendelse med den apostolske. Det virkede noget uelegant. Men herligt at synge med på den gamle "Frydeligt med jubelkor", som fik kirkens lille tag til at løfte sig.

Mennesket også en del af det skabte

Til sidst et lille hjertesuk: Både Andkjær Olsens tekst og præsternes refleksioner giver noget at tænke over. Men husk (for Guds skyld), at mennesket også en del af det skabte. Skaberværket er ikke kun naturen og alle de smukke dyr og blomster. Det er i høj grad også mennesker, os, der er elsket af Gud over alle jordens andre dejligheder.

Værket opføres på ny i Sankt Matthæus den 25. september kl. 14, og det være da hermed anbefalet!

Kevin Edelvang, organist ved sankt Stefans kirke

Læs mere om messen på facebook >>>

Opdateret 30-03-2011

LOGIN

Folketikkens Infocenter i Københavns Stift Pile Allé 3, 2. sal 2000 Frederiksberg Tel:00 45 33 26 96 00